

המוסד לביטוח לאומי-מנהל הגמלאות
אגף סיעוד

1 אוגוסט, 2018

כ' אב, תשע"ח

שם החוזר: אישור להעסיק בני משפחה בטיפול בזכאים לגמלת סיעוד

חוזר מס':

תאריך תחילה: 1.8.2018

תכני החוזר:

2.....	<u>מטרת החוזר</u>
1.....	פתח דבר
2.....	העסקת בני משפחה מטפלים: קריטריונים להמלצה
3.....	נוהל עבודה
3.....	1. מילוי גיליון המלצה ע"י נותן השירותים
4.....	2. העברת גיליון ההמלצה לפקיד התביעות
4.....	3. העברת הבקשה לדיון והחלטה בוועדה המקומית
4.....	4. דיון והחלטה בוועדה המקומית
5.....	5. הזנה במערכת סיעוד
6.....	טיפול במלאי
6.....	רשימת תפוצה
7.....	גיליון המלצה לבדיקת התאמה של בן משפחה- מטפל (נספח א')
14.....	מכתב לזכאי כשיש המלצה (נספח ב')
15.....	מכתב לזכאי כשיש הסתייגות (נספח ג')
16.....	הפנייה לוועדה המקומית (נספח ד')
17.....	אישור הוועדה המקומית (נספח ה')
18.....	<u>דחיית הוועדה המקומית</u> (נספח ו')

הצגת תהליך ההטמעה של העסקת בן משפחה-מטפל בטיפול אישי בזקן, במסגרת סל השירותים של גמלת סיעוד.

פתח דבר

עד לאחרונה לא ניתן היה להעסיק בן-משפחה בטיפול אישי בזכאי. בעקבות הסכמה בבג"ץ פועל המוסד לגיבוש ולהטמעת תהליך להעסקה של בני משפחה-מטפלים בקרוביהם הזכאים לגמלת סיעוד, והם שייכים לוועדות המקומיות שהטמיעו את השימוש בהחמת שעון נוכחות. המלצה להעסיק בן משפחה בטיפול בזכאי תינתן ע"י נותן השירותים. תפקידיו של פקיד התביעות הם:

1. לאשר שנותן השירותים התייחס והתחייב כנדרש בגיליון ההמלצה;
2. להעביר את המלצת נותן השירותים להחלטה (אישור או דחייה) בוועדה המקומית;
3. להודיע על כך לנותן השירותים. ההודעה תועבר לנותן השירותים בפקס או במייל.

לתשומת לבכם, מיד עם קבלת ההודעה של פקיד התביעות במשרד נותן השירותים, יוכל נותן השירותים להעסיק את בן המשפחה בטיפול בזכאי גם אם עדין לא נתקבלה החלטה בוועדה המקומית. נוהל זה יחול בכול דרגות הקרבה המשפחתית לרבות נכד ואחיין. נוהל זה והנספחים הותאמו להמלצה בעבור בן משפחה מטפל בזכאי אחד או שניים. באופן חריג, מצורפים לנוהל זה נספחים שיש לשלוח לזכאים, לוועדות המקומיות ולנותני השירותים, בשל אילוצים הנובעים מתיקון החקיקה הקרוב, שלא באמצעות מערכת מכתבים. אנו נסב את המכתבים הללו למערכת וכן נסב תהליכים ידניים אחרים לאוטומטים - מוקדם ככל האפשר. לתשומת לבכם: מוצע לגבות את שליחת המכתבים גם בשליחת מסרון, או בשיחת טלפון, לפי שיקול דעתכם. ניתן לשלוח מסרון באמצעות כניסה למערכת "סיעוד", pf5 : "פנה", f6 : הודעת sms, שוב f6 : רשימת טלפונים. אפשר לשלוח את ההודעה למספר הנמצא במערכת או למספר אחר. היתרון בשליחת מסרון הוא בתיעוד במערכת "סיעוד". המסרונים ישלחו בניסוחים המופיעים בפרק "נוהל עבודה" בסעיף 3 (יש להקפיד על דיוק ברישומם).

העסקת בני משפחה מטפלים בזכאים: קריטריונים להמלצה

בן-משפחה יוכל לטפל בבן משפחה- הזכאי לגמלת סיעוד, בתנאי שמתקיימים כל התנאים הבאים בו בזמן:

1. הקרבה המשפחתית הרלוונטית לעניין זה היא קרבה מכל דרגה כולל נכד ואחיין;
2. בגיט הזכאי מותקן טלפון המאפשר החתמה ע"י המטפל;
3. הדיווחים באמצעות מערכת הרישום בטלפון יהיו על מלוא שעות הטיפול (100%) של המטפל;
4. בן המשפחה שיאושר לטפל בזכאי, יועסק ע"י נותן שירותים;
5. האפשרות להעסיק בן משפחה בטיפול בזכאי, תינתן במקרים שבהם הזכאי ובן המשפחה מעוניינים בכך ושכן המשפחה המיועד לטפל בזכאי – נמצא מתאים ע"י נותן השירותים;
6. נותני השירותים אינם מחויבים להעסיק כל בן משפחה המבקש לטפל בזכאי לסיעוד; הם יקלטו לעבודה בני משפחה על פי שיקול דעתם ובלבד שיעמדו בקריטריונים הבאים וכן כפי שיפורסמו מעת לעת ע"י הצוות הבין-משרדי ובהם:
 - א. גילו של בן המשפחה-המטפל 18 ומעלה;
 - ב. חייל או אדם המשרת בשירות לאומי לאחר שהמציא לנותן השירותים אישורים מתאימים כמפורט בגיליון ההמלצה;

ג. בן המשפחה המבקש להיות מטפל, איננו זכאי לגמלת סיעוד או שר"מ, או לכל גמלה לפי חוק אחר שניתנת בעבור טיפול אישי בבית. לידעתכם: דרישה זו תוטמע במכרז נותני השירותים הבא ביחס לכלל המטפלים.

7. הגבלה על העסקת מטפל שעבר את גיל 70

8. במקרה שבו חלה הגבלה על העסקת מטפל בן 70 ומעלה, יש לקבל את אישור הצוות הבין משרדי כמקובל לגבי מטפל שאיננו בן משפחה.

9. דיון נוסף במקרה של מועמדות ל"סירוב"

במקרה שבו זכאי נמצא בתהליך בירור לקראת קביעה שהוא "מסרב" לקבל טיפול, יש להציג בפניו את האפשרות לבקש שבן משפחה יטפל בו.

10. אם בן המשפחה-המטפל יבקש לעבור לנותן שירותים אחר, נותן השירותים החדש יידרש למלא גיליון המלצה ולהעביר לבחינה של פקיד התביעות;

11. המלצה יכולה להינתן למלוא השעות או לחלקן;

12. המלצה יכולה להינתן גם לתקופה מוגבלת;

13. לא תאושר העסקת בן משפחה-מטפל בטרם-סיעוד;

14. לא ניתן לאשר בן משפחה-מטפל לזכאי מאושפז; ניתן לאשר השלמת שעות כמפורט באיגרת 294 מיום 16.3.2015;

15. במקרה של בקשה לאשר בן משפחה-מטפל בעבור שני זכאים, ימלא נותן השירותים את פרטי שני הזכאים ואת שתי תכניות הטיפול – בגיליון החלטה אחד;

16. במקרה שבו מאושר בן משפחה-מטפל וכעבור זמן, המשפחה מבקשת לאשר את אותו בן משפחה, לטפל בזכאי נוסף שגר איתו (הורה שני), ימלא נותן השירותים, גיליון החלטה ובו פרטי שני הזכאים ואת שתי תכניות הטיפול – בגיליון החלטה אחד;

17. תכנית/תכניות הטיפול של כלל המטופלים ע"י אותו מטפל, אצל נותן השירותים – לא תחרוג מעבר למספר שעות העבודה המותר עפ"י דין.

18. האישור להעסקת בן המשפחה יהיה בתוקף מיום ההמלצה של פקיד התביעות, כלומר: נותן השירותים לא יתחיל להעסיק את בן המשפחה בטיפול בזכאי ממועד שקדם להמלצת פקיד התביעות.

19. על נותן השירותים להעביר את המלצתו גם אם היא המלצה השוללת את האפשרות של העסקת בן המשפחה בתור מטפל, וזאת כדי לאפשר לזכאי לערער על ההחלטה.

הזכאי או מי מבני משפחתו יפנה לנותן השירותים בבקשה לבדוק אם ניתן להעסיק בן משפחה-מטפל. במקרה שהפנייה תגיע לפקיד התביעות הוא יעביר אותה לנותן שירותים על פי סבב, לפי הכללים שנקבעו בחוזר סדרי עבודתן של הוועדות המקומיות בסיעוד לעניין זה.

נוהל עבודה

עם קבלת בקשה לאישור בן משפחה-מטפל, יבחן אותה נותן השירותים ויגבש עמדתו ע"י [עובד מקצועי](#)¹ מטעמו.

1. מילוי גיליון המלצה ע"י נותן השירותים

¹ עפ"י הגדרתו בתדריך נותני שירותים בסיעוד ובאגרות בנדון.

נותן השירותים יבחן את הבקשה באמצעות מילוי גיליון המלצה מתאים, מצ"ב נספח א'. על גיליון ההמלצה יחתום העובד המקצועי אצל נותן השירותים והממונה עליו.

2. העברת גיליון ההמלצה לפקיד התביעות

נותן השירותים יעביר לפקיד התביעות את גיליון ההמלצה המלא :

עם קבלת גיליון ההמלצה בסניף, יבדוק אותו פקיד התביעות וימצא אם :

- בדיקת נותן השירותים **בוצעה כנדרש** ;

- בדיקת נותן השירותים **לא בוצעה כנדרש** ;

- **נותן השירותים המליץ על העסקת בן המשפחה במצב שלדעת פקיד התביעות לא ראוי**. במקרה כזה, רשאי

פקיד התביעות לפנות בבירור לנותן השירותים או להסתייג מהמלצתו.

3. העברת הבקשה לדיון והחלטה בוועדה המקומית

לידיעתכם: ההחלטה בנושא **בן משפחה-מטפל**, מסורה לוועדה המקומית-מקצועית בהתאם לאמור בסעיף 232 לחוק הביטוח הלאומי [נוסח משולב], התשנ"ה-1995. משכך, בכל מקרה יעביר פקיד התביעות את הנושא לדיון בוועדה המקומית לשם קבלת החלטה.

- ככל שפקיד התביעות מצא כי בדיקת נותן השירותים **בוצעה כנדרש**, הוא ישלח :

(1) הודעה לזכאי עם העתק לנותן השירותים ובה המלצה. מצ"ב דוגמת מכתב **בנספח ב'**.

לידיעתכם: עד שהוועדה המקומית תתכנס ותדון בהמלצה זו- בן המשפחה רשאי להתחיל לטפל בזכאי.

נוסח למסרון: **שלום, בקשתך לאשר בן משפחה-מטפל הועברה לדיון וקבלת החלטה בוועדה המקומית לענייני סיעוד. עד קבלת החלטה בוועדה זו, בן המשפחה רשאי להתחיל לטפל בך.**

(2) הפנייה לוועדה המקומית עם העתק לנותן השירותים. מצ"ב דוגמת מכתב **בנספח ד'**.

- ככל שפקיד התביעות מסתייג מהמלצת נותן השירותים, הוא ישלח :

(1) הודעה לזכאי עם העתק לנותן השירותים ובה הסתייגות ונימוקים. מצ"ב דוגמת מכתב **בנספח ג'**.

נוסח למסרון: **שלום, בקשתך לאשר בן משפחה-מטפל הועברה לדיון וקבלת החלטה בוועדה המקומית לענייני סיעוד. עד קבלת החלטה, לא תוכל לקבל טיפול מבן המשפחה.**

(2) הפנייה לוועדה המקומית עם העתק לנותן השירותים. מצ"ב דוגמת מכתב **בנספח ד'**.

- ככל שפקיד התביעות מצא כי בדיקת נותן השירותים **לא בוצעה כנדרש**, הוא יחזיר אותה לנותן השירותים לשם השלמתה.

4. דיון והחלטה בוועדה המקומית

הוועדה המקומית תדון בבקשה ותקבל החלטה :

- כשהוועדה אישרה: תישלח לזכאי או לבני משפחתו הודעה על אישור הוועדה המקומית עם העתק לנותן השירותים. מצ"ב דוגמת מכתב **בנספח ה'**.

נוסח למסרון: **שלום, בקשתך לאשר בן משפחה-מטפל אושרה בוועדה המקומית לענייני סיעוד. נשלח אליך מכתב בדואר.**

- כשהוועדה דחתה את הבקשה: **הדחייה תיכנס לתוקף מיום העברתה לנותן השירותים**. תישלח לזכאי או לבני משפחתו הודעה, עם העתק לנותן השירותים- על דחיית הבקשה בוועדה המקומית - עם נימוקים

לדחייה. מצ"ב דוגמת מכתב בנספח ו' המצורף לחוזר זה. הזכאי או בני משפחתו יהיו רשאים לערור עליה בפני הוועדה לעררים. נוסף על כך, נותן השירותים יהיה רשאי לפרוס טענותיו בפני הוועדה, בכתב. נוסח למסרון: **שלום, בקשתך לאשר בן משפחה-מטפל נדחתה בוועדה המקומית לענייני סיעוד. אתה רשאי לערור על החלטה זו. נשלח אליך מכתב בדואר.**

5. הזנה במערכת סיעוד

ההזנה של בקשה להעסקת בן משפחה- מטפל, תעשה לאחר שפקיד התביעות בחן את גיליון ההמלצה (מנותן השירותים) בסניף.

במערכת סיעוד במסך 7 מופיעים בין היתר שני שדות: "זמינות" ו"בן משפחה מטפל". השדות הללו מיועדים לשני מצבים:

(1) כשאין שירותים זמינים:

- אם יש בן משפחה שגר עמו ומטפל בו- תשלום גמלה בכסף;
- אם אין בן משפחה שגר עמו ומטפל בו-דחייה של פקיד תביעות.

(2) כשיש שירותים זמינים:

עד כה לא היתה משמעות לשימוש באפשרות זו. החל ממועד פרסום חוזר זה:

א. במקרה שבו ממליץ פקיד התביעות בפני הוועדה המקומית על אישור הבקשה ל"בן משפחה-מטפל": יש להקפיד ולהזין במקביל להפניה לוועדה המקומית (ועוד לפני שזו תקבל החלטה) - במסך 7 את האפשרות: **כן** לצד השדה: **זמינות וכן** לצד השדה: **בן משפחה-מטפל**.

ב. במקרה שבו מסתייג פקיד התביעות מהמלצת נותן השירותים ומודיע על כך לוועדה המקומית: יש להקפיד ולהזין במקביל להפניה לוועדה המקומית (ועוד לפני שזו תקבל החלטה) - במסך 7 את האפשרות:

כן לצד השדה: **זמינות ולא** לצד השדה: **בן משפחה-מטפל**.

א. המלצה לתקופה זמנית:

במקרה שבו ימליץ פקיד התביעות בפני הוועדה המקומית על אישור הבקשה ל"בן משפחה-מטפל" לתקופה זמנית, יש ליצור מעקב ידני למועד של 30 יום לפני שיפוג תקופה של המלצת פקיד התביעות - לשם העמדת ההמלצה והאישור לבחינה מחדש. לדוגמא: במקרה של חייל, משרת בשירות לאומי, סטודנט וכו'. ניתן לתת המלצה זמנית לבן משפחה-מטפל, במקרה של עובד זר היוצא לחופשת מולדת. במקרה כזה אין מקום ליצור מעקב.

ב. המלצה לאשר בן משפחה מטפל, נוסף על מטפל שאיננו בן משפחה:

במקרה שבו הזכאי מקבל טיפול ממטפל שאיננו בן משפחה ובשלב מאוחר יותר, הוא מבקש שבן משפחה יטפל בו, או ההפך – בחלק מן השעות (באמצעות אותו נותן שירותים, דהיינו: שני מטפלים מאותה חברה/ עמותה) וניתנה המלצה על כך, יש לפעול כמפורט לעיל, אך למנוע שליחת פוליסה ע"י הזנת "מניעת פוליסה" במסך 15.

ג. התקבל מידע חדש לאחר שבן המשפחה התחיל לטפל בזכאי:

אם בשלב מסוים, לאחר שבן המשפחה התחיל לטפל בזכאי, מתקבל במוסד מידע חדש המעמיד בספק את מסוגלותו של המטפל להמשיך לטפל בקרוב-משפחתו, יבחן פקיד התביעות מחדש את המלצת נותן השירותים, ואם ימצא שיש סיבה להסתייג ממנה – הוא יזין שינוי בהחלטה, יודיע על כך מיד לנותן השירותים ויעביר את המידע לדיון בוועדה המקומית לשם בחינת הנתונים מחדש וקבלת החלטה.

- לאור העובדה שהחלטה בנושא זה מסורה לוועדה המקומית, יש לאתר את כל המקרים שבהם כבר אושרו או נדחו בקשות לאישור בני משפחה מטפלים ולהעבירן לדיון וקבלת החלטה בוועדה המקומית. במקרים שבהם התחיל בן המשפחה לטפל בזקן, הוא ימשיך לטפל בו גם אם טרם נתקבלה החלטה בוועדה המקומית.
- בימים הקרובים תקבלו הנחיות לטיפול במי שנמצא במעמד של מי שאינו מעוניין לקבל שירות (סירוב) ושניתן להציע לו בן משפחה-מטפל.

בברכה

ארנה זמיר, מנהלת אגף סיעוד

רשימת תפוצה

גב' ארנה ורקוביצקי, סמנכ"ל גמלאות
גב' חגית גולדשטיין-מויאל, חשבת
אלי כהן, משאבי אנוש
מנהלי סניפים
מנהלי תחום גמלאות
מנהלי סניפי משנה
פקידי תביעות סיעוד
מרכזי דלפק קדמי
מנהלי מרכז מידע טלפוני
גב' רבקה רוזנברג-בושם - מנהלת תחום בכירה סיעוד
חברי הוועדות המקומיות
גב' דליה רוזינק, מפקחת ארצית, משרד הרווחה
גב' לריסה ראם, ראש תחום זקנה שירותי בריאות כללית